

SARAY—SORGUN (YOZGAT) DOLAYLARINDAKİ ÇÖKELLERİN FASİYES ÖZELLİKLERİ, ORTAM YORUMLARI, LİNYİT VE URANYUM İÇERİKLERİ

FACIES CHARACTERISTICS, ENVIRONMENTAL INTERPRETATIONS, AND LIGNITE AND URANIUM CONTENT OF THE DEPOSITS IN SARAY—SORGUN (YOZGAT) AREA.

Muzaffer ŞENOL M.I.A. Enstitüsü

Bu araştırma, Saray — Sorgun dolaylarında linyit ve uranyum içeren çökel-lerinlerin fasiyes özelliklerini saptamak, ortam yorumlarını yapmak ve paleo-ocoğrafyayı kurmak amacıyla yapılmıştır. Yüzeylenen birimlerin fasiyes (geomet-ri, sedihenter yapılar, paleoakıntı ölçümleri, litoloji ve fosil içeriği) verileri der-lenerek ölçülü stratigrafik dikme kesitleri yapılmış ve sondajlardan yararlanı-larak birimlerin yeraltı ve yerüstü yayılımları saptanmıştır.

Bölgedeki Eosen yaşlı birimler zaman ve fasiyes özelliklerine dayanarak üç ana gurup altında toplanmıştır.

I — Lütesiyen-Yipresiyen yaşlı fasiyesler:

- 1 — Kötü boylanmış, bloklu çakıltası fasiyesi,
- 2 — Linyit yataklı, kumlu çamurtaşı fasiyesi,
- 3 — Bitki kafentılı, dalga izli, dereceli katmanlı kumtaşı-çamurtaşı fa-siyesi,

II — Lütesiyen yaşlı fasiyesler :

- 1 — tyi yuvarlanmış-yassi çakıllı, çakıltası-kumtaşı fasiyesi,
- 2 — Ostrea'lı, nümülitli, mercanlı, kumlu çamurtaşı fasiyesi,
- 3 — • Nümülitli çamurtaşı fasiyesi,

III — Lütesiyen sonu volkanfema :

Bunlar monzonit. porfiri latit-andezit, andezit, bazalt ve tuf türünden kayalardır.

Ekonomik linyit yatakları birkaç seviye olarak, değişik boyutlarda merccek-ler ve kamalar halinde, Lütesiyen-Yipresiyen yaşlı ikinci fasiyes içinde birikmiş-tir. Bu yataklar bataklık, göl, lagün ve koy gibi ortamlarda oluştuğundan zaman ve mekan içinde birbirlerinden kopuk parçalar olarak yansır.

Uranyum, Lütesiyen yaşlı birinci fasiyesin karbon kırıntıları içeren çakıltası-kumtaşı birimlerinde depolanmıştır. Bu birikim çöketterin fasiyes özelliklerine bağımlı olarak farklı seviyelerde, birbirlerinden kopuk, küçük boyutlarda mercekler ve kamalar halindedir.

This research has been made to determine the facies characteristics, to interpret the sedimentary environment models, and to establish the paleogeographical relationships of the lignite-and uranium - bearing deposits in Saray-Sor-gun region. The stratigraphical columnar sections of the outcropping units have been prepared by compiling the facies data (geometry, sedimentary structures, paleocurrent directions, lithology and the fossil content), and also utilizing the drilling data, the extensions of the units appearing on and below the surface have been determined.

The Eocene units of the area have been divided into three main groups according to their chronological and facies characteristics :

I — Facies of Lutetian - Ypresian Age :

- 1 — Poorly-sorted block-bearing conglomerate facies,
- 2 — Sandy mudstone facies with lignite beds,
- 3 — Sandstone-mudstone facies showing graded bedding and with plant remains and wave ripples.

II — Facies of Lutetian Age :

- 1 — Conglomerate - sandstone facies with well-rounded to flat pebbles,
- 2 — Sandy mudstone facies with Lamellibranchiata, Foraminifera and corals,
- 3 — Mudstone facies with Foraminifera.

III — Post-Lutetian volcanism :

These are rocks of monzonite-porphry, latite-andesite, andesite, basalt, and tuff-tuffite type.

-Lignite beds of economic value have been deposited in the second facies of Lutetian-Ypresian age as several horizons of lenticular and wedge-shaped beds of different dimensions.

These beds are isolated from each other in terms of time and space, as they have been formed in environments such as swamps, lakes, lagoons, and bays.

in the first facies of Lutetian-Ypresian age, uranium has been deposited in the conglomerate-sandstone units which contain carbonaceous particles. This deposition can be recognized as small-sized lenticular and wedge-shaped beds which are separate from each other and found in different levels due to the facies characteristics of the deposits.